

म.जि.प्र.का.दर्ता नं. ३०/०६५/०७०

समृद्ध समाज

SAMRIDDHA SAMAJ NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

वर्ष: १५ अङ्क: ११८ २०८० चैत ५ गते सोमबार 18 March 2024, Monday - पृष्ठ ४ मूल्य रु. ५/-

उपभोक्ता अधिकारको रक्षा गरौं ।

- उपभोक्तालाई आधारभूत वस्तु र सेवाको सूचना, पहुँच, छनौट सुनुवाईको अधिकार हुन्छ ।
  - प्रत्येक उपभोक्तालाई गुणस्तरीय वस्तु र सेवा प्राप्त गर्ने,
  - गुणस्तरहीन वस्तु र सेवाबाट हानी पुगेमा क्षतिपूर्ति पाउने हक हुन्छ ।
- उपभोक्ता हकको रक्षा गरौं, विश्व उपभोक्ता दिवस भव्य रूपमा मनाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

कक्षा-८ को परीक्षा सुरु

प्रश्नपत्रमा गम्भीर त्रुटी, पूर्णाङ्क ५० प्रश्नपत्र ४७ को मात्रै

हेटौडा-६, चौघडास्थित सुनगाभा शिक्षा निकेतनमा कक्षा-८ को परीक्षा दिँदै विद्यार्थी ।

समाज संवाददाता

हेटौडा: हेटौडा उपमहानगरपालिकाले कक्षा ८ को वार्षिक परीक्षा आइतबारबाट सञ्चालन गरेको छ । आइतबार पहिलो दिन अनिवार्य गणित विषयको परीक्षा भएको छ । गणित विषयको प्रश्नपत्रमा गम्भीर त्रुटी भएको पाइएको छ । ५० पूर्णाङ्कको प्रश्नपत्र निर्माण गर्नुपर्नेमा ४७ अंकको मात्रै प्रश्न समावेश गरिएको छ । भुटनदेवी माविमा कक्षा-८ मा अध्ययनरत छात्रा भाषिका कोइरालाले ५० पूर्णाङ्कको परीक्षा भएपनि प्रश्नपत्रमा पूर्णाङ्क ४७ मात्रै रहेको जानकारी दिनुभयो । भाषिकाले पूर्णाङ्क बराबरको प्रश्नपत्र तयार नपारिएको अभिभावकलाई जानकारी गराउनुभएको हो । भाषिकाकी बुवा वेदराज कोइरालाले भन्नुभयो, "छोरीले परीक्षा दिएर आएपछि पूर्णाङ्क बराबरको प्रश्नपत्र तयार नभएको भनी बताइन् । जोडेरे हेर्दा ४७ अंक मात्रै पुगेको पाइयो । भुटनदेवी माविकै शिक्षक समेत रहनुभएका कोइरालाले प्रश्नपत्र पनि

विशिष्टीकरण तालिका (ग्रेड) अनुरूप नभएको बताउनुभयो । यस्तै मकवानपुरगढी गाउँपालिकाको प्रश्नपत्रमा हेटौडा उपमहानगरपालिकाको टेगाना उल्लेख गरिएको पाइएको छ । पालिकास्तरीय परीक्षामा यस किसिमको त्रुटीलाई लिएर आइतबार साँझदेखि सामाजिक सञ्जालमा व्यापक आलोचना भइरहेको छ । दिनको १ वजेबाट परीक्षा सञ्चालन गरिएको थियो । कक्षा-८ को वार्षिक परीक्षा चैत १० गतेसम्म सञ्चालन हुनेछ । हेटौडा उपमहानगरपालिकाका ८१ वटा विद्यालयका चार हजार तीन सय एक जना विद्यार्थीले परीक्षा फारम भरेका थिए । पहिलो दिन कति विद्यार्थी परीक्षामा सहभागी भए भन्ने विवरण हेटौडा उपमहानगरपालिकाको शिक्षा विकास महाशाखाले उपलब्ध गराउन सकेको छैन । महाशाखा प्रमुख हरिचन्द्र सापकोटाले परीक्षामा सहभागी विद्यार्थीको विवरण विद्यालयबाट संकलन गरी एकीकृत गर्न

जनशक्ति अभाव भएको उहाँको भनाइ छ । कक्षा-८ को वार्षिक परीक्षामा हेटौडा-४ स्थित आधुनिक राष्ट्रिय माविबाट सबैभन्दा बढी तीन सय २९ जना विद्यार्थीले फारम भरेका छन् । कक्षा-८ को परीक्षा तालिका र सञ्चालन विधिका विषयमा विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरूसँगको बैठकमा दुईवटा महत्वपूर्ण पक्षमा छलफल भएको थियो । एउटा समूहले फरक विद्यालयमा परीक्षा केन्द्र तोकेर परीक्षा सञ्चालन गर्ने र परीक्षा चैत दोस्रो सातादेखि सञ्चालन गर्ने प्रस्ताव गरेका थिए । तर, अर्को समूहले परीक्षा सञ्चालन चैत पहिलो साताबाटै सुरु गर्नुपर्ने, आफ्नै विद्यालयमा परीक्षा दिने व्यवस्था हुनुपर्ने माग राखेका थिए । हेटौडाका सामुदायिक विद्यालयमा वार्षिक परीक्षा चैतको पहिलो सातामै सुरु भएको छ भने निजी विद्यालयले चैत १६ गतेबाट सञ्चालन गर्दैछ । यस वर्षको एसईई चैत १५ गतेबाट सुरु हुँदैछ ।

गाँजासहित दुई जना पक्राउ

समाज संवाददाता

हेटौडा: लागुऔषध गाँजासहित दुई जनालाई मकवानपुर प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । पक्राउ पर्नेमा कैलाश गाउँपालिका-१० नामटार घर भई हाल हेटौडा-१९ बस्दै आएका २५ वर्षीय मदन तामाङ र ३८ वर्षीय शर्मिला भोलन रहेका छन् ।

शनिवार राती ८ बजेर ४५ मिनेटको समयमा हेटौडा-१९ स्थित सरस्वती चौकमा नवलपुरबाट हेटौडा बजारतर्फ आउँदै गरेको बागमती प्रदेश ०३-००३ प ७७७७ नम्बरको मोटरसाइकललाई रोकेर सुरक्षाजाँच गर्दा चालक तामाङ र सवार भोलनको साथबाट प्रहरीले २३ केजी गाँजा फेला परेको प्रहरीले जनाएको छ । लागुऔषध गाँजासहित दुवैलाई पक्राउ गरी थप अनुसन्धानका लागि जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरमा राखिएको छ ।

नेपालमा अपांगता जनसंख्या साढे ६ लाख

काठमाडौं: नेपालमा अपांगता भएको जनसंख्या साढे ६ लाख रहेको देखिएको छ । २०७८ सालको जनगणनाले यस्तो देखिएको छ ।

राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालयले आइतबार सार्वजनिक गरेको विवरण अनुसार नेपालमा ६ लाख ४७ हजार ७४४ जनामा अपांगता देखिएको छ । यो कुल जनसंख्याको २.२ प्रतिशत हिस्सा हो । नेपालको जनसंख्या २ करोड ९९ लाख ६४ हजार ५७८ जना रहेको छ । अपांगताको ठूलो हिस्सा गण्डकी प्रदेशमा देखिन्छ । जहाँ जनसंख्याको २.९ प्रतिशतमा अपांगता रहेको छ ।

अपांगतालाई शारीरिक, न्यून दृष्टियुक्त, पूर्ण दृष्टियुक्त, बहिरोपन, सुस्तश्रवण, श्रवण दृष्टिविहीन गरी वर्गीकरण गरिएको छ । यसैगरी स्वर र बोलाइ, मानसिक वा मनोसामाजिक, बौद्धिक अपांगता, अनुवशीय रक्तश्राव, अटिजम र बहुअपांगता भनी वर्गीकरण गरिएको छ । शारीरिक अपांगता पुरुषमा बढी देखिएको छ । न्यून दृष्टियुक्त समस्या महिलामा बढी देखिन्छ ।

स्रोत: अनलाइनखबर ।
समृद्ध समाज राष्ट्रिय दैनिक
www.samriddhasamaj.com.np

बालिकालाई ठक्कर दिएर फरार रहेको स्कुटर चालक पक्राउ

समाज संवाददाता

हेटौडा: मकवानपुर प्रहरीले बालिकालाई ठक्कर दिएर फरार रहेका स्कुटर चालकलाई पक्राउ गरेको छ । शनिवार प्रहरीले स्कुटर चालक सागर पुडासैनीलाई पक्राउ गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरले जानकारी दिएको छ ।

गत फागुन २५ गते शुक्रबार राति ८ बजेर ३० मिनेटको समयमा हेटौडा उपमहानगरपालिका-५, पिप्लेस्थित हाम्रो पाठशाला छात्रावास नजिक भित्री सडकमा ७ वर्षीय विनिशा पुडासैनीलाई ग ८ प ४१५२ नम्बरको डियो स्कुटरले ठक्कर दिएको थियो । स्कुटरको ठक्करबाट गम्भीर

घाइते भएकी विनिशालाई उपचारका लागि हेटौडा अस्पताल लगेको थियो । अवस्था गम्भीर भएपश्चात् उनलाई थप उपचारका लागि पुरानो मेडिकल कलेज चितवन रिफर गरिएको थियो । विनिशाको अवस्था हालसम्म पनि गम्भीर नै रहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

फरार रहेका पुडासैनीलाई 'सवारी दुर्घटनाबाट मानिस अड्डाभङ्ग शीर्षकमा मुद्दा दर्ता गरी थप अनुसन्धान तथा कारवाही अगाडि बढाइएको प्रहरीले जनाएको छ । प्रहरीले अनुसन्धानका लागि जिल्ला अदालत मकवानपुरबाट ३ दिनको म्याद थप गरेको जनाइएको छ ।

हेटौडा अस्पतालमा इमर्जेन्सी फार्मसी सञ्चालन

समाज संवाददाता

हेटौडा: हेटौडा उपमहानगरपालिका-१ स्थित हेटौडा अस्पतालमा इमर्जेन्सी फार्मसी सञ्चालन गरिएको छ । अस्पतालमा बढ्दै गएको विरामीको चाप र इमर्जेन्सी विरामीहरूलाई मध्यनजर गर्दै आइतबारबाट इमर्जेन्सी फार्मसी सञ्चालन गरेको फार्मसी इन्चार्ज विकास लामाले जानकारी दिनुभयो ।

इमर्जेन्सी फार्मसी २४ घण्टा नै सञ्चालन हुनुपर्ने भए पनि अस्पतालमा कर्मचारीको अभावले गर्दा विहान ९

बजेबाट बेलुका ४ बजेसम्म मात्र सञ्चालन हुने फार्मसी इन्चार्ज लामाले बताउनुभयो । इमर्जेन्सीमा उपचारका लागि आएका विरामीको सहजताका लागि फार्मसी सञ्चालन गरिएको उहाँको भनाइ छ । इमर्जेन्सीका विरामीहरू औषधीका लागि धेरै टाढा जान नपरोस् भन्ने उद्देश्यले इमर्जेन्सी कक्षनजिकै फार्मसी सञ्चालन गरेको र इमर्जेन्सी फार्मसीमा इमर्जेन्सीका विरामीहरूलाई आवश्यक पर्ने सबै प्रकारका औषधी पाइने फार्मसी इन्चार्ज लामाले जानकारी दिनुभयो ।

१८३ जना महिलाको स्वास्थ्य परीक्षण

समाज संवाददाता

हेटौडा: मकवानपुरगढी गाउँपालिका-५, आमभञ्ज्याङमा भएको स्त्रीरोग परीक्षण शिविरमा १८३ जना महिलाले स्वास्थ्य परीक्षण गराएका छन् । आइतबार आमभञ्ज्याङ स्वास्थ्य चौकीमा गाउँपालिकाको आयोजना तथा नेपाल परिवार नियोजन संघ मकवानपुर शाखाको प्राविधिक सहयोगमा एक दिने स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन भएको हो ।

शिविरमा १८३ जना महिलाले पाठेघर मुखको क्यान्सर परीक्षण गर्दा तीन जनामा उच्च जोखिम रहेको पाइएको स्वास्थ्य चौकीका ईन्चार्ज सन्देश घिमिरेले जानकारी दिनुभयो । स्त्रीरोग विशेषज्ञ डा. विदुर भण्डारीले शिविरमा

स्वास्थ्य परीक्षण गर्नुभएको थियो । शिविरमा आइ खस्ने समस्या रहेको ६ जनालाई रिनप्रेसरी राखिएको छ । रेक्टोशील र सिक्टोशीलका विरामी एक/एक जना पत्ता लगाई थप उपचार गरेको घिमिरेले बताउनुभयो ।

शिविरबाट पाठेघरको मुखमा पिलिप (मासु पलाएको) पाइएपछि ५ जनालाई थप उपचार गरिएको छ । शिविरमा लामो अवधिको परिवार नियोजनको साधन ६ जनाले प्रयोग गरेका छन् । शिविरमा नेपाल परिवार नियोजन संघका व्यवस्थापक ममता श्रेष्ठ, स्वास्थ्यकर्मीहरू महेश पाण्डे, सिर्जना रिमाल, सुशीला घिमिरे, गायत्री सापकोटालगायत स्वास्थ्य चौकीका स्वास्थ्यकर्मीहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

हेटौडाबाट ५ जना बालश्रमिकको उद्धार

समाज संवाददाता

हेटौडा: हेटौडा-११, थानाभञ्ज्याङबाट पाँच जना बालश्रमिकको उद्धार गरिएको छ । हेटौडा उपमहानगरपालिकालाई बालमैत्री घोषणा गर्ने तयारीमा रहे पनि अझै बालश्रम भने रोकिएको छैन । आइतबार हेटौडा उपमहानगरपालिकाको बालश्रमिक उद्धार तथा पुनर्स्थापना उपसमितिको संयोजकत्वमा बागमती प्रदेश श्रम तथा रोजगार कार्यालय, बाल हेल्पलाइन मकवानपुर र हेटौडा उपमहानगरपालिकाको बाल सहजकर्ताको टोलीले अनुगमन गरी थानाभञ्ज्याङका विभिन्न स्थानबाट पाँच जना बालश्रमिकको उद्धार गरेको हो । अनुगमनका क्रममा हेटौडा रिपेयरिङ वर्कशपमा काम गर्ने पर्साको विश्रामपुर गाउँपालिकाका १५ वर्षीय बालक र पर्साकै परवानीपुर गाउँपालिका-४ का १७ वर्षीय बालकको उद्धार गरिएको छ । उद्धार गरिएकामा अक्षुश हेयरड्रेसरमा काम गर्ने बाराका १७ वर्षीय बालक, केएफसी इन्टरनेशनल कम्पनीमा कार्यरत भारतका दुई जना १६ वर्षीय बालश्रमिकहरू रहेका छन् । हेटौडा उपमहानगरपालिकाको

बालश्रम अनुगमन समितिका अध्यक्ष सुरज बत्तीलाको संयोजकत्वमा खटिएको अनुगमन टोलीमा बागमती प्रदेश श्रम तथा रोजगार कार्यालयका प्रमुख छन्दनारायण श्रेष्ठ, बाल हेल्पलाइन मकवानपुरका संयोजक भविन्द्र ज्ञवाली, हेटौडा-११ का वडा सदस्य सञ्जय बिडारी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरकी प्रहरी सहायक निरीक्षक संगीता लामा, नगर बालसहजकर्ता सपना ढुङ्गानालगायतको सहभागिता रहेको थियो । उद्धार गरिएका बालश्रमिकहरूलाई संरक्षण तथा परामर्शका लागि बाल हेल्पलाइन मकवानपुरमा राखिएको छ । परामर्शपश्चात् उनीहरूलाई थप अनुसन्धानका लागि श्रम तथा रोजगार कार्यालय पठाउने जनाइएको छ । बाल हेल्पलाइन मकवानपुरका संयोजक ज्ञवालीको अनुसार चालु आर्थिक वर्षको चैतसम्म ३३ जना बालश्रमिकहरूको उद्धार गरिएको छ । जसमा २४ बालक र ९ बालिका रहेका छन् । यो संख्या गत आर्थिक वर्षको भन्दा बढी हो । गत आर्थिक वर्षमा ४ जना बालश्रमिकहरूको उद्धार गरिएको थियो । ज्ञवालीका अनुसार बालश्रममा

लगाउने रोजगारदाताले बालबालिकाहरूको पहिचान खुल्ने कागजात नराख्ने गरेको पाइएको छ । श्रमिक आफैले ढाँट्टा र उमेर खुल्ने कागजात नहुँदा अनुसन्धान गर्न समस्या हुने गरेको उहाँले बताउनुभयो । बालबालिकाहरू विद्यालय गएका छन् कि छैनन्, काम गर्ने ठाउँमा कति पारिश्रमिक पाइरहेको छ ? र काम गर्ने ठाउँ सुरक्षित छ कि छैन भनेर अनुगमन गर्दै आइरहेको उहाँले बताउनुभयो । बागमती प्रदेश श्रम तथा रोजगार कार्यालय प्रमुख श्रेष्ठले अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गर्ने बालश्रमिकहरूको अवस्थाबारे स्थलगत अनुगमन गरेको बताउनुभयो । अनुगमनका क्रममा बालश्रममा लागेको पाइएका र लगाइएकाहरूमाथि कारवाही गर्ने प्रक्रिया सुरु भएको उहाँले बताउनुभयो । उनीहरूको कामको प्रकृति, उमेरअनुसार र उनीहरूको बयानको आधारमा कति जरिवाना र कति कैद भन्ने पछि खुल्ने उहाँले बताउनुभयो । बालश्रम नियमित तथा निर्पोधत ऐन २०५६ को अधिनमा रहेर कार्यालयले काम गर्ने उहाँले बताउनुभयो ।

प्रदेशका ३ जिल्लामा ३ जनाको मृत्यु

समाज संवाददाता

हेटौडा: बागमती प्रदेशभित्रका तीन जिल्लामा विभिन्न घटनामा परी तीन जनाको मृत्यु भएको छ । सिन्धुपाल्चोक, दोलखा र चितवनमा फरक-फरक घटनामा तीन जनाको मृत्यु भएको बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौडाले जनाएको छ । आइतबार विहान २ बजेको समयमा चितवन जिल्लाको इच्छाकामना गाउँपालिका-६, जलबिरेमा बस दुर्घटना हुँदा एकजनाको मृत्यु भएको छ । नारायणगढ-मुग्लिङ सडकखण्डमा रौतहटबाट पोखरातर्फ जाँदै गरेको ग १ ख ८५२४ नम्बरको बसले रोकी राखेको ना ६ ख ३५८० नम्बरको ट्रकलाई ठक्कर दिँदा बसमा सवार पाँच जना घाइते भएका थिए । घाइतेमध्ये बसमा सवार भारतको मोतिहारी जिल्ला चम्पारणका ३७ वर्षीय गौरी दासको भने उपचारका लागि अस्पताल लैजाने क्रममा

वाटोमा नै मृत्यु भएको छ । घाइते चारजनाको चितवनको नयाँ मेडिकल कलेजमा उपचार भइरहेको छ । यस्तै सिन्धुपाल्चोकको पाँचपोखरीमा थाङपाल गाउँपालिका-६ मा भीरवाट लडेर घाइते भएका एकजनाको मृत्यु भएको छ । शुक्रबार दिउँसो ३ बजेको समयमा सोही ठाउँको ५५ वर्षीया पेमा तामाङ लामा गोरु चराउनु तथा घाँस काटन जंगल गएकोमा भीरवाट लडेकी थिइन् । अवेरसम्म पनि लामा घर नफर्किएपछि आफन्तले खोजतलास गर्दा राति ९ बजेको समयमा घरबाट एक किलोमिटर पर भीरवाट लडेर गम्भीर घाइते अवस्थामा पेमा फेला परेकी थिइन् । घाइते लामालाई उपचारका लागि मेलम्ची प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा पुर्याइएको थियो । सामान्य उपचार पश्चात् थप उपचारका लागि नेपाल मेडिकल कलेज अतरखेल काठमाडौंमा लगेकोमा

उपचारको क्रममा शनिवार विहान डाक्टरले लामालाई मृत घोषणा गरेको हो । यस्तै शनिवार दोलखा जिल्लामा श्वास फेन गाह्ने भएर एकजनाको मृत्यु भएको छ । मृत्यु हुनेमा कालिञ्चोक गाउँपालिका-२ का ६६ वर्षीय रण बहादुर थामी रहेका छन् । श्वास फेन गाह्ने भएर उपचारका लागि विहान सामुदायिक रोल्पालिङ अस्पताल सिंगटीमा लगेकोमा उपचार पश्चात् डिस्चार्ज भएर घर फर्किएका थामीको बेलुका ५ बजे मृत्यु भएको हो । विगु गाउँपालिका-८ को प्लाङस्थितमा रहेको कालिञ्चोक हाईड्रोपावरको पाईप लाईन विच्छेदाउनका लागि खनिरहेको पहाडबाट निस्केको धुलोको कारणले थामीको मृत्यु भएको भन्दै स्थानीहरूले क्षतिपूर्ति माग गरेका थिए । शवलाई आइतबार विहान चरिकोट अस्पतालमा राखिएको छ ।

सम्पादकीय

वन डहेलोप्रति सचेतना

नेपालमा वन डहेलो जटिल समस्या बन्ने गरेको छ । फागुन र चैत महिना डहेलेको लागि जोखिमपूर्ण मानिन्छ । गर्मी बढ्दै जाने, पानी नपरेर जमिन सुख्खा हुने, हावाहुरी चल्ने, विरुवाका पात ढर्ने कारण यस समयमा वन डहेलोको प्रकोप व्यापक बन्ने गरेको छ । वन डहेलोमात्र नभई यसबेला आजलागीका घटना पनि अन्य समयभन्दा बढी हुने गरेको छ । फागुन, चैत महिनामा वन डहेलोको समस्या विकराल बन्ने गरेका कारण वन डहेलोसम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रमका साथै डहेलो नियन्त्रणका विशेष अभ्यास र तयारी गर्ने जरिपछो छ । यस वर्ष पनि डिभिजन वन कार्यालय मकवानपुरले वन डहेलोविरुद्ध सचेतनामूलक सप्ताह सुरु गरेको छ । वन डहेलो र यसले पार्ने असर न्यूनीकरणका लागि यस्ता सचेतनामूलक कार्यक्रम उपयोजी हुन्छन् । तर, समित क्षेत्र र समयमा गरिने यस्ता कार्यक्रम पूर्ण प्रभावकारी भने बन्न सकिरहेको पाइँदैन ।

वन डहेलो लाउन नदिन र नियन्त्रण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन सुरु गरिएको सप्ताहव्यापी कार्यक्रमअन्तर्गत डिभिजन वन कार्यालयले ८० वटा डहेलो नियन्त्रण सञ्जाल ठाउन गरेको छ । डिभिजनको कार्यक्षेत्रका ३ देखि ५ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको सहभागितामा डहेलो नियन्त्रण सञ्जाल गरिएको हो । यस्ता सञ्जालले सामुदायिक वनसँगको समन्वयमा वन डहेलो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्नेछन् । वन डहेलो नियन्त्रणका लागि हरित स्वयम्सेवक परिचालनसमेत गरिएको छ । डिभिजन र मातहतका सबै डिभिजनमार्फत वन डहेलो सचेतनामूलक न्याली, माइकिङ, स्कूल कार्यक्रम, रेडियो तथा पत्रपत्रिकाकार्य सचेतना सामग्री प्रसारण र प्रकाशनका कार्यहरू पनि सञ्चालन गरिएका छन् । वन डहेलो नियन्त्रणका लागि विभिन्न वन क्षेत्रमा अग्निरेखा निर्माण तथा नर्मल गरिएका छन् । वन क्षेत्रको काडी सफाई गर्नुका साथै सञ्चालित ज्वलनशील पदार्थहरू हटाउने कार्य पनि भइरहेका छन् । मकवानपुरका सबै सामुदायिक वनहरूमा प्रतिकारक डहेलो तथा नियन्त्रित वन डहेलोमार्फत वन डहेलो जोखिम कम गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन भइरहेका छन् ।

वन क्षेत्रमा डहेलो लाउने वा लाउने विभिन्न कारणहरू छन् । सामान्यतया: वन डहेलोको मुख्य तीनवटा कारण रहेका छन् । मानवीय असावधानीका कारण डहेलो सल्कने, प्राकृतिक कारणबाट डहेलो लाउने र मानिसले जानीजानी डहेलो लाउने गर्छन् । वन क्षेत्रमा प्रवेश गर्ने मानिसले चुरोट खाएर जथाभावी चुरोटको टुटो फर्चाउने, वनभोज खाएपछि चुल्होको आगो ननिभाई हिँड्ने, वन क्षेत्र नजिक आगो बाल्नेजस्ता मानवीय लापरबाहीले वन डहेलो लाउने गर्छ । यस्तै, चट्याङ पर्ने, हावाहुरी चल्दा विभिन्न वस्तुमा घर्षण भई आगो सल्कने, वन क्षेत्रमा रहेका विद्युतीय तारहरू सर्दै हुनेजस्ता प्राकृतिक कारण वन डहेलो लाउने गर्छ । घाँस उमार्न, वन्यजन्तु तस्करी गर्ने तथा वनजंगलका काठहरू तस्करी गर्नेका लागि मानिसले जानीजानी पनि वन क्षेत्रमा डहेलो लाउने गरेको पाइन्छ । कतिपय मानिसले स्थानीयस्तरमा र माइलोका लागि वनमा डहेलो लाउनेसमेत गर्छन् ।

वन डहेलोको समस्या मकवानपुर जिल्लामा पनि व्यापक हुने गर्छ । वन डहेलोका कारण वन क्षेत्र वरपरका बस्तीसमेत आजलागीको उच्च जोखिममा पर्ने गरेका छन् । डहेलोका कारण वनमा रहेका विरुवा तथा जीवजन्तु मर्ने र वातावरणमा नकारात्मक प्रभाव पर्ने गर्छ । डहेलो लागेपछि नियन्त्रण गर्न गाह्रो हुने भएकाले डहेलो लाउने नदिन पर्याप्त सचेतना दिनुपर्ने देखिन्छ । वन तथा वातावरणसँग सञ्चालित विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायले डहेलो नियन्त्रणका लागि केही प्रयत्न गर्दै आएका भए पनि त्यो पर्याप्त देखिँदैन । वन डहेलो र आजलागी हुन नदिन सबै क्षेत्रमा पर्याप्त सचेतनामूलक कार्यक्रम गर्नुपर्छ । डहेलो लाइहालेको अवस्थामा त्यसको नियन्त्रणका लागि प्रभावकारी उपाय अपनाउनुका साथै डहेलो लाउने नदिन जनसमुदायमा सचेतना फैलाउनु आवश्यक छ ।

महत्वपूर्ण फोन नम्बरहरू

जिल्ला प्रशासन कार्यालय ५२०४९५	फापरबारी इलाका ६२९९८०
जिल्ला प्रहरी कन्ट्रोल १००	चित्लाङ इलाका ६२९०००
ट्राफिक प्रहरी १०३	वारुण यन्त्र १०१
वडा प्रहरी ५२०२९९	बालबालिका खोजतलास केन्द्र १०४
पशुपतिनगर इलाका ५२०५९८	बाल हेल्पलाइन १०९८
मनहरी इलाका ९८५५०९६१	हेलो सरकार ११११
भीमफेदी इलाका ६९१४६२	नेपाल टेलिकम सोधपुछ १९७
पालुङ इलाका ६२०४६७	

तपाईंको राशिफल

पं. ज्योतिष: तोयानाथ सुवेदी
ॐ तुलसी मेडीकल हल, हेटौँडा-८, कमाने
सम्पर्क: ९७४५०३८५५५

- मेष** : व्यापार-व्यवसायका कामबाट लाभ प्राप्त हुनेछ ।
- वृष** : मानसिक विचलन कायम रहने समय यो ग छ ।
- मिथुन** : दान पुण्यका क्षेत्रका काममा र्चर्च बढ्ने समय छ ।
- कर्कट** : धार्मिक र पारस्परिक कामको दायित्व बढ्ने यो ग छ ।
- सिंह** : वाणी प्रधान कार्यबाट लाभ हुने समय यो ग छ ।
- कन्या** : चुनौति र समस्यालाई चिर्दै अगाडी बढ्दा राम्रो ।
- तुला** : घरायसी समस्याहरू क्रमशः हल हुँदै जान्छ ।
- वृश्चिक** : विवाह र तर्कमा विजय प्राप्त हुने समय यो ग छ ।
- धनु** : तर्क, विचार र निर्णयमा द्विविधा आइपर्छ ।
- मकर** : चिन्तन र उपाय महत्वपूर्ण बनाउनुपर्ने समय छ ।
- कुम्भ** : घरायसी काममा र्चर्चनुपर्ने समय यो ग देखिन्छ ।
- मीन** : पराक्रमले काममा पूर्णता प्राप्त हुने समय यो ग छ ।

फागु पूर्णिमा अर्थात् होली

पूर्णमाको रौनक

अनुर अधिकारी

प्रत्येक वर्ष वसन्तपुरमा विधिपूर्वक चिर ठड्याइसँगै फागुपर्व सुरु हुन्छ । हनुमानढोका दरवारको गद्दी बैठकको दक्षिणतर्फ तीनतले चौर ठड्याएपछि मुलुकभर फागु अर्थात् होली पर्व सुरु हुने गर्दछ । भक्तपुरको बाँसघारीबाट ल्याइएको बाँस तथा गुह्येश्वरीबाट ल्याइएको मयल रूखको हाँगालाई आइतबार विहान विशेष पूजा गरी ठड्याइने गरिन्छ । रङ्गीचङ्गी कपडाहरू भुन्ड्याइएको टुप्पोमा मयलको रूखको हाँगा बाँधिएको अग्लो बाँसको चौर ठड्याइन्छ । त्यसपछि चौरलाई परिक्रमा गर्दै त्यहाँ एक आपसमा अविर छ्यापी हर्ष र उल्लासका साथ होली खेल सुरु हुन्छ । सो अवसरमा स्थानीयवासी तथा नेपाली सेनाको सहभागितामा गुजुंको पल्टनले सलामीसमेत दिने गर्दछ । असत्यमाथि सत्यको विजय हुने मान्यताका साथ प्रतीकात्मक रूपमा चिर उठाउने र एकसातापछि फागु पूर्णिमाका दिन सो चिर ढलाएर टुँडिखेलमा पुर्‍याई दहन गर्ने परम्परा रहेको छ । चौर वीचमै ढलेको खण्डमा पुनः ठड्याई शान्ति स्वास्ति र क्षमा पूजागरिने चलन छ । त्यसरी अचानक चौर ढलेका कारण देशमा कुनै संकट नपरोस् र अनिष्ट नहोस् भनी ब्राह्मणद्वारा स्वास्ति, शान्ति, होम र क्षमा पूजा गराइने चलन रहँदै आएको छ । त्यसै अवसरमा हनुमानढोका दरवार परिसर तथा हनुमानढोका दरवारभित्रको मोहनकाली चोक र दाखचोकमा पान र रंगीविरंगी कपडाका टुक्राहरू भुन्ड्याइएको मयलको रूखको हाँगा गाढेर पूजा पनि गरिने चलन छ । साथै, मोहनकाली चोकमा काठ निर्मित हातमा मुरली लिएका श्रीकृष्णको मूर्ति र नौवटा विभिन्नमुद्राका गोपीका मूर्तिहरू सजाई अविर छर्केर पूजा गरिँदै आएको छ ।

यस वर्षको होली पर्वको मुख्य दिन चैत ११ र १२ गते परेको छ । ११ गते हिमाली तथा पहाडी जिल्लामा होलीको सार्वजनिक विदा दिइएको छ । २०८० चैत्र ०४ गते काठमाडौंको वसन्तपुरमा रङ्गीचङ्गी ध्वजले सजाइएको तीनतले चौर ठड्याइएको छ । यससँगै रङ्गहरूको पर्व होली सुरु भएको छ । फागुन शुक्ल अष्टमीका दिन काठमाडौंको वसन्तपुरस्थित हनुमानढोका दरवारको गद्दी बैठकको दक्षिणतर्फ चौर ठड्याइपछि देशभर फागु अर्थात् होली पर्व सुरु भएको मानिन्छ । यही प्रचलन अनुसार आइतबार विहान मानन्धर समुदायले रंगीचङ्गी ध्वजसहितको चौर ठड्याएका छन् । साथै उनीहरूले एकअर्कोलाई अविर दलेर होली पर्व सुरु भएको जनाउ दिएका छन् । पशुपति, हनुमानढोका दरवारको सुन्दरीचोक, ललितपुरको पाटन दरवार क्षेत्रको कृष्णमन्दिर परिसरमा पनि रंगीचङ्गी कपडा भुन्ड्याएर होली सुरु भएको जनाउ दिने गरिन्छ ।

होली पर्वले वसन्त ऋतुको आगमनको शङ्काघोष गर्दछ । होली रङ्गहरूको चाड हो । होलीको दिन मानिसहरूले एक अर्कोमाथि विभिन्न प्रकारका रङ्गहरू हालेर एक अर्कोलाई रङ्गिना बनाउँछन् । होली पर्व मनाउनुको पौराणिक कारण र इतिहास छ । होली खेल्ने दिन भन्दा एक दिन पहिला राती होलीका दहन गरिन्छ । राती होलीका दहन गरिसके पछि विहान पानीमा रङ्ग घोलेर एक अर्कोमाथि फाल्ने चलन छ । सानासाना बालबालिकालाई वृद्धवृद्धासम्म सबैले होलीमा रमाइलो गर्छन् । युवा-युवतीहरू गीत गाउँदै-नाच्दै होली खेल्छन् ।

भनिन्छ कि होलीको दिन पुरानो कटुता समाप्त गरेर, दुस्मनी विसेर मान्छे एक अर्कोसित एक अर्कोसित सम्बन्ध स्थापित गर्दछन् । यस पर्वलाई फाल्गु पूर्णिमाको दिनमा मनाउने भएकाले यसलाई फगुथा पनि भनिन्छ । होली पर्व घरपरिवार-साथीभाइ आपसमा रङ्ग रङ्गिएर उल्लासपूर्वक मनाउने फागुन पूर्णिमाको अवसरमा पहाडदेखि तराई र गाउँदेखि सहरसम्मका केटाकेटी, युवायुवती तथा प्रौढहरूका हूल तथा जत्थाहरू हातमा रङ र रङ्गिना घोल पदार्थ लिएर गाउँदै, बजाउँदै, रमाइलो र होहल्ला गर्दै आपसी रिसईबीलाई विसेर उत्साह र उमङ्का साथ मनाइने रङ्गिना पर्वको रूपमा लिइन्छ । फागुन शुक्ल अष्टमीको दिन काठमाडौंको वसन्तपुर दरवार अगाडि चौर-विशेषरूपले सजाएको लिङ्गो गाडेपछि होली सुरु भएको मानिने फागुपर्व पूर्णिमाको राति उक्त चौर-लिङ्गोलाई ढालेर जलाएपछि समाप्त भएको ठानिन्छ ।

होली पर्व अथवा फागु पूर्णिमा खासगरी नेपाली तथा भारतीयहरूले प्रत्येक वर्षको फाल्गुन शुक्ल पूर्णिमा दिनमा मनाइने हिन्दूहरूको प्रमुख चाड हो । हिन्दू संस्कृति अनुसार यसको इतिहास त्रेता युगसँग जोडिएको छ । त्रेता युगमा भगवान विष्णुका परमभक्त प्रह्लादसँग यस चाडलाई जोडेर हेरिन्छ, हिरण्यकश्यपुका पुत्र प्रह्लादलाई आफ्नै बहिनी (प्रह्लादकी फुफु) होलिकाले आगोमा भष्म पार्न लाग्दा होलिका आफै आगोमा भष्म भएकी थिइन् र विष्णु भक्त प्रह्लादलाई केही नभएको त्यही दिनको सम्झनामा होली पर्व मनाउन सुरु भएको मानिन्छ ।

होली पर्व अथवा फागु पूर्णिमा खासगरी नेपाली तथा भारतीयहरूले प्रत्येक वर्षको फाल्गुन शुक्ल पूर्णिमा दिनमा मनाइने हिन्दूहरूको प्रमुख चाड हो । हिन्दू संस्कृति अनुसार यसको इतिहास त्रेता युगसँग जोडिएको छ । त्रेता युगमा भगवान विष्णुका परम भक्त प्रह्लादसँग यस चाडलाई जोडेर हेरिन्छ, हिरण्यकश्यपुका पुत्र प्रह्लादलाई आफ्नै बहिनी (प्रह्लादकी फुफु) होलिकाले आगोमा भष्म पार्न लाग्दा होलिका आफै आगोमा भष्म भएकी थिइन् र विष्णु भक्त प्रह्लादलाई केही नभएको त्यही दिनको सम्झनामा होली पर्व मनाउन सुरु भएको मानिन्छ ।

इतिहास

होलीको बारेमा पौराणिक भनाइ अनुसार प्राचीन समयमा अथवा त्रेता युगमा नास्तिक हिरण्यकश्यपु नामक एक राक्षसको जन्म भएको थियो । हिरण्यकश्यपुलाई भगवान विष्णुले नृसिंह अवतार लिएर मारेका थिए । हिरण्यकश्यपुका छोरा प्रह्लाद विष्णुका परम भक्त थिए । आफ्नै छोरा प्रह्लादले भगवान विष्णुको आराधना गरेको हिरण्यकश्यपुलाई मन परेको थिएन । त्यसैले उसले प्रह्लादलाई मान् धेरै योजनाहरू बनाएका थिए । एक योजना अनुसार हिरण्यकश्यपुले छोरोलाई अग्निकुण्डमा हालेर मान् आफ्नी बहिनी होलिका (जसलाई अग्निदे पनि डहाउन नसक्ने वरदान पाएकी थिइन्) लाई जिम्मा दिएको थियो । दाजुको आदेश अनुसार होलिका प्रह्लादलाई काखमा लिएर अग्निमा बस्दा आगोले धर्मको साथ दिएकाले होलिका जलेर नष्ट भइन् तर प्रह्लादलाई केही भएन । होलिका दहनकै खुसियाली मनाउन आपसमा रङ्ग

र अविर छरेर होली पर्व मनाउने परम्परा चलेको धार्मिक मान्यता रहिआएको छ । भने अर्को एक प्रसङ्ग अनुसार द्वापर युगमा श्रीकृष्णलाई मान् उद्देश्यले दूध चुसाउन गएको कंशकी सेना पुतना नामकी राक्षसनीलाई उल्टै कृष्णले मारिदिएकाले त्यसको शवलाई ब्रजवासीहरूले यसै दिन जलाएर आपसमा रङ्ग र अविर छरी खुसियाली मनाएकोले त्यसैको सम्झनामा अद्यावधिक चौरदाह गरी होली खेल्ने परम्परा चलेको भनाइ रहेको छ ।

होली हिन्दूहरूको अत्यन्त प्राचीन पर्व हो । इतिहासकारहरू मान्छन् कि यस पर्वको प्रचलन आर्यहरूमा पनि थियो । यस पर्वको वर्णन अनेक पुरातन धार्मिक पुस्तकहरूमा पाइन्छ । नारद पुराण र भविष्य पुराण जस्तो प्राचीन हस्तलिपीहरू र ग्रन्थहरूमा पनि यस पर्वको उल्लेख छ । भारतमा पर्ने विन्ध्यक्षेत्रको रामगढ भन्ने स्थानमा स्थित ईसापूर्व ३०० वर्ष पुरानो एउटा अभिलेखमा पनि यसको उल्लेख छ । संस्कृत साहित्यमा वसन्त ऋतु र वसन्तोत्सव अनेक कविहरूको प्रिय विषय थियो ।

हिन्दू धर्म मान्नेहरूको बाहुल्यता भएको नेपालमा होलीको रौनक पूर्व मेचीदेखि पश्चिम महाकालीसम्म भव्य हुन्छ । नेपालमा पहाडी क्षेत्रमा फागुपूर्णिमाको दिन होली मनाइन्छ भने त्यसको भोलीपल्ट मात्र तराईमा होली मनाइन्छ । नेपालको विशेष सहरहरू काठमाडौं, पोखरा, धरान, भरतपुर, विराटनगर, धनगढी लगायत ठाउँमा होलीको रौनक अझै फरक हुन्छ । विशेष सांस्कृतिक कार्यक्रमहरू र त्यसमाथि रङ्गहरूको वर्षाले सहरको होली अझै रमाइलो र राम्रो देखिन्छ । नेपालका गाँउहरूमा पनि होली भव्यताका साथ मनाइन्छ । होलीमा पानी छ्याप्ने, अविर, केशरी लगायत रङ लगाउने चलन छ । वर्तमान समयमा होलीले विभिन्न खालका विकृति, विसङ्गतिहरू पनि नभित्याएको पनि कहाँ हो ? होलीमा आजका युवाहरू इच्छा विपरित रङ्ग दलदिने, अण्डा फोड्ने, गाडीको मोबिल दल्ने, हिलो लगाइदिने, युवाहरू रक्सी, गाँजा, भांग, खाएर मानिने जस्ता काम गर्छन् जसलाई राम्रो मान्न सकिँदैन । नेपालका मुख्य शहरहरूमा होलीका लागि भनेर विभिन्न ठाउँमा कडा सुरक्षा जाँच गरिन्छ ।

भक्तपुरमा चिर स्वायम् अर्थात् लिङ्ग घुमाएपछि फागुपर्वको सुरुवात भएको मानिन्छ । जगतप्रकाश मल्लको समयमा बनेको दत्तात्रय मन्दिरसँगै रहेको भीमसेनको मन्दिरमा रहेको लिंगको आकृति भएको काठ र रातो कपडाको योनी जुधारेर होलीको सुरुवात गरिन्छ । फागुन शुक्ल अष्टमीको दिन शनिवार भिमसेन मन्दिरमा राखिएको लिङ्ग अर्थात् लगाई टोल-टोलमा पसलै पिच्छे घुमाएर पूजा गरी घुमाएर पुन मन्दिरको पाटीमा राखिने परम्परा छ । काठबाट बनेको दुई हात लामो लिङ्ग करिब ३० इन्च मोटाई रहेको छ । यसलाई भिमसेनको लिङ्ग र कपडाबाट बनाएको प्वाललाई द्वैपतीको योनीको रूपमा लिने गरिन्छ । घर र पसल घुमाएको लिंगलाई भक्तजनले स्पर्शगरी ढोक्ने र दान दक्षिणा चढाएका थिए । लिंगको दर्शन गरेर व्यापार फस्टाउने विश्वास रहेको छ । चिर स्वायम् अर्थात् लिङ्ग भुन्ड्याएपछि यहाँका नेवार समुदाय भिमसेन मन्दिरमा गई गुठी भोज

खाने गर्दछन् । विशेषगरी होली भरी शनिवार र मंगलवार भिमसेन मन्दिरमा भव्य मेला लाग्ने गर्दछ । यहाका गायजु गुठीले भिमसेन मन्दिरको पाटीमा बसेर होलीको गीत गाउने गरेका छन् 'भिमसेन देवा लज खङ्गलो वानला ल्यासे विस्यूवाने म्वायक सो भ्यायला' अर्थात् यसलाई नेपालीका भिमसेनको लिङ्गले मन लोभियोकी भान्नु नपर्ने गरी हेर्न आउनु भयो की' जस्ता गीत गाउने गर्छन् । फाल्गुन शुक्ल पूर्णिमाका दिन रङ्ग होली खेलेपछि उक्त दिन साभ भक्तपुर तलेजुभित्र कृष्णलाई खटमा राखी १६ प्रकारको रोटी, कपास, गुलाबको फूल, अत्तर र अमुख सहित पूजा गरेपछि नगर परिक्रमा गरिन्छ । त्यसबेला वाटोमा रहेको देवी देवतालाई तेलमा मुछेको अविरोको डल्लाले छरी साभपछि दत्तात्रय मन्दिर पुर्‍याउने प्रचलन रही आएको छ । धौमडेलले बताए अनुसार साँभपख दत्तात्रय मन्दिर अगाडिको भिमसेनको मन्दिरबाट लिङ्ग निकाली एक व्यक्तिले बोकेर ब्रम्हायणी मन्दिर स्थित खोलामा लगेर पखाली पुनः मन्दिरमा राखिन्छ । यसरी मन्दिरबाट खोला सम्म लिङ्ग बोकेर लैजाने व्यक्तिको हानाथाप हुन्छ । लिङ्ग पखालेर भीमसेन मन्दिरमा ल्याएपछि यस वर्षको होली समाप्त हुन्छ ।

रंगले हाम्रो मानसिक स्वास्थ्यमा पनि सकारात्मक प्रभाव पार्छ । होलीमा विशेषतः रातो, हरियो, पहेँलो तथा नीलो रंग बढी प्रयोग हुन्छ । कुनै पनि रङको प्रयोग गर्नुपूर्व त्यसको फाइदा, बेफाइदा, महत्व र रंगको प्रतीक बुझ्नु आवश्यक छ ।

रातो

रातो रंगलाई शक्ति र सौभाग्यको सूचक मानिन्छ । त्यसैले देवताहरूले रातो रंगको पहिरन लगाएका हुन्छन् । अधिकांशलाई मन पर्ने रंग हो- रातो । यसलाई शुद्धता एवं पवित्रताको प्रतीक मानिन्छ । हरेक धार्मिक कार्यमा यसको प्रयोग हुन्छ । स्वच्छ, सफा र चित्त शुद्धिको प्रतीकका रूपमा लिइने यो रंग होलीमा पनि विशेष प्राथमिकताका साथ प्रयोग गरिन्छ । रातो रंगलाई साहस र प्रेमको प्रतीकका रूपमा पनि लिइन्छ । रातो रंग मन पराउने मानिसहरू महत्वाकांक्षीका साथै जिज्ञासु एवं जोसिला हुन्छन् ।

हरियो

हरियो रंगलाई प्राण, जीवनशक्ति एवं मार्मिकताको प्रतीक मानिन्छ । यसलाई जीवनशक्तिको भित्री मर्म बुझ्ने जीवित रंग पनि भनिन्छ । हरियो रंग मन पराउने मानिसहरू प्रकृतिलाई माया गर्ने खालका हुन्छन् । उनीहरू फ्रैभगडा पटककै मन पराउँदैनन् । यो रंग मन पराउने मानिसहरूको आत्मविश्वास कम हुने विश्वास गरिन्छ ।

पहेँलो

यो रंगलाई भक्ति र धर्म परायणताका रूपमा लिइन्छ । यो रंग मन पराउने मानिसहरू धर्मकर्मप्रति बढी विश्वास गर्छन् । होली हिन्दू धर्म अवलम्बीहरूको चाड भएकाले यो रंगको विशेष प्रयोग हुन्छ । कतिपय समुदायमा त रातो र पहेँलो अविर दलेर होली खेल्ने परम्परा पनि छ । यो रंगको सम्बन्ध खुसी र हर्षसँग पनि छ । मनोविज्ञहरूका अनुसार यो रंग मन पराउने मानिसहरू रमाइलो एवं आत्मीय व्यवहार गर्ने उत्साहित हुन्छन् ।

नीलो

नीलो रङ्गलाई धर्मयुद्धको प्रतीक मानिन्छ । त्यसैले नील वर्णका भगवान विष्णुले अधर्मको नाश गर्न र धर्मको रक्षा गर्न प्रत्येक युगमा अवतार लिँदै आएको मान्यता पनि सुन्न पाइन्छ । यो रंगलाई शान्ति र सन्तुलनको प्रतीकका रूपमा लिइन्छ । त्यसैले पनि यो रंगको प्रयोग बढी हुन्छ । यो रंग मन पराउने मानिसहरू सन्तुलित विचारधाराका हुन्छन् ।

कालो

होलीमा कालो रंगको पनि व्यापक ... बाँकी पृष्ठ ३ मा

“विद्यार्थी बनेर क्यानडा गएर कामको खोजी गर्नु उचित हुँदैन”

यतिबेला नेपालमा देश नै विदेश गइरहेछु भन्ने चर्चा व्यापक छ । आञ्चानो सीप, दक्षता, क्षमताका आधारमा नेपालीहरू विदेश गइरहेका छन् । पछिल्लो समय क्यानडा मध्यम वर्गीय नेपालीको आकर्षक गन्तव्य बनेको छ । क्यानडामा राम्रो शिक्षा, राम्रो रोजगारी र उतै बसोबास गर्ने गरी स्थानान्तरण हुने अपेक्षासहित नेपालीहरू क्यानडालाई आनो गन्तव्य बनाइरहेका छन् । क्यानडा किन जाने ? कसरी जाने ? कस्ता विद्यार्थी जाने ? क्यानडामा के सम्भावना छ ? क्यानडाका चुनौति र अवसरको विषयमा हेटौँडा-४ का स्थायीवासी क्यानडा सरकारबाट अनुमतिप्राप्त आप्रवासनसम्बन्धी परामर्शदाता विनोद श्रेष्ठ समृद्ध समाज दैनिकका लागि सम्पादक सुरेश श्रेष्ठले गर्नुभएको कुराकानीको सम्पादित अंशः

समाजः क्षमता भएका नेपाली युवा पुस्ताहरू सबै जना मुलुक छाड्दै छन् । त्यो मध्ये पनि नेपाली युवाहरूको आकर्षणको एउटा मुलुक चाहिँ क्यानडा हो । क्यानडामा बसो बस्ने काम गर्दा कस्तो देख्नु हुन्छ ? कस्ता मानिसहरू क्यानडा जान रुचाइरहेछु भएकी छ ?

श्रेष्ठः अब यो हुन त म क्यानडा बसेको करिब ८ वर्ष भयो । नेपालको सन्दर्भमा कुरा गर्नुपर्दा सन् २०१६ मा जाने गरेको नेपालीहरू र अहिले २ देखि ३ वर्षमा जुन तरिकाले नेपालीहरू आउने गरेको छ । त्यो तरिकामा फरक पाउँछु मैले अहिले । पछिल्लो समय विशेष कोरोना महामारीपछि अहिले चाहिँ काम गर्नका लागि जाने र उच्च शिक्षा प्राप्त गर्न पढ्नका लागि ठूलो संख्यामा विद्यार्थी आइरहेको अवस्था छ ।

समाजः अब विद्यार्थीहरू क्यानडा जाने चाहिँ २ वटा अवस्था देखिन्छ । उच्च शिक्षा र कामका लागि । अध्ययन चाहिँ बहाना भयो, कामका लागि जाने गरेका छन् । क्यानडा पुगेर काम गर्ने अवसरको अवस्था के छ ? उच्च शिक्षाको अवस्था के छ ? शिक्षाको सन्दर्भमा कस्ता विद्यार्थीहरू क्यानडा पुगेका छन् ?

श्रेष्ठः पछिल्लो समयमा सामाजिक सञ्जालमा जसरी विद्यार्थी भाइबहिनीहरूले कामको विषयलाई लिएर, काम भएन, काम पाएन, काम गर्न सकिएन र कामै छैन क्यानडामा भनेर विद्यार्थीहरूले भन्ने गरेको पाइन्छ । त्यसमा चाहिँ आफूले कुनै क्याटेगोरीका लागि आवेदन दिएको छ । त्यो अनुरूप क्यानडाका सरकारले सेवा सुविधा दिएको छ कि छैन भन्ने कुरा चाहिँ बुझ्न जरुरी छ । अब कुनै विद्यार्थी पढ्छु भनेर क्यानडा जाँदछु भने त्यो विद्यार्थीहरूले कामको खोजी गर्नु मलाई उचित जस्तो लाग्दैन । विद्यार्थी बनेर क्यानडा गएर कामको खोजी गर्नु उचित हुँदैन ।

समाजः अहिलेको समयमा नेपालका कस्ता विद्यार्थीहरू कुन विषयका लागि क्यानडा जान उपयुक्त छ ?

श्रेष्ठः क्यानडामा पढाईको हिसाबले र कार्यक्रमको हिसाबले कस्तो छ भने स्वास्थ्य क्षेत्र एकदमै उपयुक्त छ । अहिले पनि क्यानडा सरकारले त्यहाँ आफैले विद्यार्थीहरू विभिन्न क्याटेगरीमा उत्पादन गर्दा बाहिरबाट विशेषगरी स्वास्थ्य क्षेत्र, आईटी क्षेत्रमा जान उपयुक्त देखिन्छ ।

समाजः खर्चको सन्दर्भमा एकजना नेपाली विद्यार्थीहरूले क्यानडामा बसेर पढ्नुपर्छ भन्ने कति बजेट खर्च हुन्छ ?

श्रेष्ठः अब ९० प्रतिशत भन्दा बढी विद्यार्थीहरू डिप्लोमाका लागि क्यानडा जाने गर्छन् । त्यो भनेको एक प्रकारको प्रेजिड कार्यक्रम हो । त्यो चाहिँ क्याम्पसको पढाई हुन्छ । क्याम्पसले चाहिँ छोटो समयमा व्यावसायिक बजारलाई हेरेर मागका आधारमा शैक्षिक कार्यक्रमको ढाँचा निर्माण गर्ने गरेको छ । त्यो एक प्रकारको तालिममा आधारित जस्तो र छोटो समयमा जनशक्ति तयार पार्ने उद्देश्यले तयार पारिएको हुन्छ । त्यसले कसरी बजारमा रहेको जनशक्तिको अभावलाई पूरा गर्न सकिन्छ भनेर तयार गरिएको हुन्छ । त्यो छोटो हुन्छ र आठ महिनादेखि एक वर्षसम्मको हुन्छ । अब यसमा १७ देखि १८ हजार डलर खर्च हुन्छ ।

समाजः नेपाली २० लाख रूपैयाँ मात्र शिक्षण शुल्कमा खर्च हुन्छ । अरु चाहिँ के छ ?

श्रेष्ठः अब आज भन्दा १० वर्ष अगाडि क्यानडा सरकारले विद्यार्थीहरू जो पढ्न आउँछन् उनीहरूले शिक्षण शुल्क बाहेक १० हजार डलर चाहिँ अतिरिक्त आफ्नो लिएर आउनुपर्छ भनेको थियो । अहिले त्यसलाई

विनोद श्रेष्ठ

आप्रवासनसम्बन्धी परामर्शदाता
क्यानडा

परिवर्तन गरेर डबल बनाएको छ । अहिले २१ हजार चाहिँ विद्यार्थीहरूसँग छ भन्ने तरिकाले आउनुपर्छ । अहिलेलाई मलाई २० हजार डलर चाहिँ आवश्यक पर्छ वर्षका लागि भनेर तयारी गरेर आउनुपर्छ । शिक्षण शुल्क बाहेक । यदि काम नगर्ने हो, पढ्ने हो भने ४० लाखको हाराहारीमा पैसा आफूसँग हुनुपर्छ ।

समाजः यही बुझेर जाने विद्यार्थीहरू कति पाउनुभएको छ ?

श्रेष्ठः कमै छ त्यस्ता विद्यार्थी । धेरैले यसलाई कसरी बुझ्छन् भने काम गर्ने पढ्ने हिसाबले आएको बुझिन्छ । विद्यार्थीहरूले बुझेको अनुरूप नहुँदा समस्यामा परेको देखिन्छ । विद्यार्थीहरू राम्ररी नपढ्ने, कक्षाबाट भाग्ने, पैसा कमाउनेतिर लाग्ने, आफ्नो पढाई बिगारेका धेरै विद्यार्थीहरू छन् । क्यानडा सरकारले पनि आप्रवासी बन्न धेरै आएको भएर प्रष्ट पारेको छ, प्रेस विज्ञप्ती जारी गरेर विद्यार्थीलाई पढ्न बोलाएको, भिषा दिएको हो काम गर्न दिएको भिषा होइन र यो पढ्न आउने भिषाले पिएरको सम्भावना हुँदैन । त्यसकारणले जो पढ्न आउँछन्, काम र पिएर भनेको भोलि बस्दै जाने क्रममा आफ्नो क्षमता अनुसार आवेदन दिएर पाउने कुरा हो भनेर प्रष्ट पारेको छ ।

समाजः विद्यार्थीको पाटोमा हामीले विद्यार्थीहरूले असाध्यै अवसर छ भनेर भएको कुरा अलि अगाडि तपाईंहरू पनि आफ्नो पैसा व्यवसायमा स्थापित भइसक्नु भएको छ । शैक्षिक परामर्श संस्थाहरूले चाहिँ कागजपत्र मिलाउने काम पनि गरिरहेको छ । परामर्श संस्थाहरूको सेवा कस्तो भइरहेको पाउनुभएको छ ? यहाँबाट कस्तो गुणस्तरीय सेवा प्रदान गरेर वास्तविक सेवा प्रदान गरेर विद्यार्थीहरूलाई पुऱ्याएको पाउनुभएको छ ?

श्रेष्ठः विद्यार्थीहरू आइरहेछु भएको छ । हामीले पछिल्लो समय अलि धेरै समस्या देखेका छौं । सबैले त्यसो गर्नु भनेर भन्दैनौं । विद्यार्थीहरू आएर सफल पनि भएका छन् । कतिलाई चाहिँ सायद बहाहरूले चाहिँ थोरै खोजको कमी भयो कि क्यानडाको बारेमा बुझ्न । कहाँ के-के छ भन्ने कुराको ज्ञान नभएको कारणले विद्यार्थीले थोरै गल्ती भएको हो कि भन्ने कुराको महसुस गरेको छु । दिनहुँ विद्यार्थीहरूले फोन गर्छन् । मलाई यसो भनेको थियो उसो भनेको थियो । यो भएन, त्यो भएन भनेर गुनासो आउँछ । कतिपय अवस्थामा चाहिँ एउटा अभिभावकको अवस्था नै राम्रो नभएको कारणले त्यो अभिभावकले राम्ररी खर्च गर्न सक्नु हुन्न । कुनै पनि विद्यार्थीहरूको क्षमता बुझेर मात्र त्यो ठाउँमा पुऱ्याउनुपर्छ । प्रविधिको समयमा कुनै पनि ठाउँमा जाने बेलामा त्यसको विषयमा खोजी गर्न सकिन्छ ।

सैनिक कल्याणकारी कोषमा ८२ अर्ब

काठमाडौँ: नेपाली सेनाको सैनिक कल्याणकारी कोषमा ८२ अर्बभन्दा बढी रकम जम्मा भएको छ । प्रधान सेनापति प्रभुराम शर्माका अनुसार विसं २०८० पुस मसान्तसम्म ८२ अर्ब ६६ करोड १२ लाख रूपैयाँ जम्मा भएको हो । सैनिक मन्त्र टुँडिखेलमा नेपाली सेना कल्याणकारी बोर्डको संयोजन तथा नेपाली सेना जंगी अड्डाको व्यवस्थापनमा आइतबार आयोजित कार्यक्रममा उनले करिब १० लाख हिताधिकारीमाफत कोषमा ८२ अर्बभन्दा बढी रकम जम्मा भएको जानकारी दिए । उनले विसं २०८० असार मसान्तसम्म ७१ अर्ब पाँच करोड ६१ लाख रूपैयाँ रहेकामा सो रकम वृद्धि भई पुस मसान्तसम्म कोषको कूल रकम ८२ अर्ब ६६ करोड १२ लाख रूपैयाँ पुगेको जानकारी दिए । कल्याणकारी कार्य सोही कोषको व्याजबाट सञ्चालन हुँदै आएको पनि उनले उल्लेख गरे । सैनिक कल्याणकारी कोषमा हरेक वर्ष करिब छ देखि आठ अर्ब रूपैयाँ खर्च भइरहेको जानकारी दिँदै प्रधान सेनापति शर्माको कोषमा ठूलो रकम देखिएता पनि एकै पटक रकम उपलब्ध गराउन कठिन भइरहेको बताए । प्रधानसेनापति शर्माको कोषलाई कालान्तरसम्म दिगो राख्न आयआर्जनलाई विस्तार गर्न जरुरी रहेको र यस विषयमा सरकारका सम्बद्ध निकायमा कुरा राखिएको उनले जानकारी दिए । *स्रोत: सेतोपाटी ।*

फागू पूर्णिमा...

प्रयोग हुन्छ । यो रंग इंध्या र स्वार्थसँग सम्बन्धित हुन्छ । यो रंग मन पराउने मानिसहरू आफ्नो इच्छा र भावना खुल्लुस्तरूपमा भन्न चाहँदैनन् । तुरुन्तै रिसाउने खालका हुन्छन् ।

सेतो

धेरैलाई मन पर्ने रंग हो- सेतो । यो रंगलाई शुद्धताको प्रतीक मानिन्छ । कममा विश्वास राख्ने व्यक्तिहरू सेतो रंग मन पराउँछन् । चहकिलो सेतो रंगलाई सफा एवं आकर्षणको प्रतीकका रूपमा लिइन्छ ।

भारत, जर्मनी, इटाली, चीन, अमेरिका, जापान, इजिप्ट, इन्डोनेसिया, थाइल्याण्ड आदि देशमा पनि आ-आफ्नै प्रकारले यो पर्व मनाइन्छ । होलीलाई असत्यमाथि सत्यको जितको प्रतीकका रूपमा लिइन्छ । यसैले यस पर्वलाई हर्ष उल्लासको वातावरणमा मनाउनु पर्दछ । आजभोली होलीको नाममा विभिन्न विकृतहरू भित्रिरेका छन्, त्यसलाई हटाउदै जानुपर्ने देखिन्छ । सबैलाई होलीको शुभकामना । *(स्रोत: विभिन्न पत्रपत्रिका, अनलाइन र सामाजिक सञ्जाल)*

बालजागृतिका विद्यार्थीको आवाज

हार्दिक आभार

“बालबालिकामा लगानी सुनिश्चित भविष्यको थालनी” भन्ने उद्घोषका साथ बालबालिकाको अधिकार सुनिश्चितताका लागि बाल बचाउ, बाल संरक्षण, बालविकास र अर्थपूर्ण बाल सहभागितालाई स्थानीय तहको नीति संरचना कार्य प्रक्रिया प्रणाली र न्यवहारमा संस्थागत गर्दै हेटौँडा उपमहानगर पालिका वडा नम्बर २ मा अवस्थित यस बालजागृति इंग्लिस सेकेण्डरी स्कूल मिति २०८० साल फागुन २२ गते जिल्लाकै पहिलो बालमैत्री विद्यालय घोषणा गर्न सफल भएकोमा सम्पूर्ण सहयोगी, शुभेच्छुक, विद्यालयका शिक्षक, कर्मचारी, अभिभावक सम्पूर्णप्रति आभार न्यक्त गर्दछौं ।

दिनेशप्रसाद मण्डारी, अध्यक्ष
विद्यालय सञ्चालक समिति

रामकृष्ण तिमल्सिना, अध्यक्ष
विद्यालय व्यवस्थापन समिति

विनोद सुवेदी
प्रिन्सीपल

एवम् बालजागृति इंग्लिस सेकेण्डरी स्कूल परिवार

हेटौँडा-२, मकवानपुर

बालमैत्री घोषणापश्चात् दिगोपनाका लागि रणनीतिक योजनाः-

बाल अधिकारका पक्ष बालबचाउ, बाल संरक्षण र बाल सहभागिताको कार्यान्वयन गरी नेपालको संविधान २०७२ बमोजिम स्थानीय तहमा सुशासन अभिवृद्धि गर्न ल्याइएको अवधारणा हो बालमैत्री स्थानीय शासन । संविधानमा भएको बाल अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ परिच्छेद ३ दफा १२ को ग बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७४ बाल अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि १९८९ लगायत बालबालिका सम्बन्धी कानून तथा कार्यक्रमहरूले समेत बाल अधिकारको समग्र पक्षलाई सम्बोधन गरेको छ । यसरी स्थानीय व्यवस्था अनुरूप लागू भएको बालमैत्री युक्त व्यवस्थालाई यस विद्यालयले आत्मसाथ गर्दै यस किसिमको कार्य पद्धति र प्रणालीलाई अन्तर्भूत गर्ने प्रतिबद्धता गरेको छ ।

विविध जातजाति, भाषा, धर्म, परम्परा र फरक सांस्कृतिक परिवेशबाट सहभागी भएर यस विद्यालयको साक्षात्प्राज्ञणमा रमाइरहेका प्रत्येक बालबालिकाको संरक्षण र सर्वाङ्गीण विकासमा जोड दिँदै सबै सरोकारवालाहरूको सहभागिता सहितको बाल सहभागिताको माध्यमबाट बालबालिकाको अधिकार संरक्षण र प्रवर्धन गर्न विद्यालयले विविध कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी २०८० फागुन २२ गते बालमैत्री युक्त विद्यालय घोषणा पश्चात यसको निरन्तर दिगोपनाको सुनिश्चित गर्नका लागि निम्न रणनीतिक योजनाहरू तयार पारेको छः-

- बालमैत्री स्थानीय शासनको प्रवर्द्धनबाट अधिकार प्राप्त भई बालबालिकाको चौतर्फी विकासका लागि अतिरिक्त क्रियाकलापहरू सञ्चालन हुँदै आइरहेकामा आगामी दिनहरूमा पनि ती क्रियाकलापहरूलाई अझ व्यवस्थित बनाउँदै सञ्चालन गर्दै अगाडि बढ्ने ।
- बालमैत्रीयुक्त घोषणा हुनु पूर्वका उपलब्धिहरूलाई कायम राख्ने ।
- स्थापना गरिएका हरेक विधासँग सम्बन्धित क्लब र सम्बन्धित क्लबका पदाधिकारीहरूको नियमित रूपमा मासिक बैठक सञ्चालन गर्न सहजता प्रदान गर्ने र प्राप्त भएका उपलब्धिहरूलाई संस्थागत गर्ने ।
- हालसम्म कायम भएका सूचकहरू र त्यसका कार्यविधिहरूको शतप्रतिशत पालना गर्ने र कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
- हाल कायम रहेको बालमैत्रीयुक्त विद्यालयको वातावरणलाई आगामी दिनहरूमा अझ गुणस्तरीय बनाउँदै लैजाने ।
- प्रत्येक विद्यार्थीको फरक क्षमता र सिर्जनात्मकतालाई कदर गर्ने ।
- भौतिक पूर्वाधार अन्तर्गत कक्षाकोठा व्यवस्थापन, फर्निचर, शौचालय, खानेपानी, खेलमैदान, पुस्तकालय, कार्यालय कोठा, सूचना पाटी र सुभाब पेटीका, फुलबारी आदिको व्यवस्थालाई अझ व्यवस्थित बनाउँदै लैजाने ।
- विद्यालयको सुधारको पक्ष, योजना तर्जुमा, मूल्याङ्कन, निर्णय प्रक्रिया, नीति निर्माणको तह एवम् विद्यालयको भौतिक एवम् शैक्षिक विकासमा बालबालिकाको अनिवार्य सहभागिता रहने ।

महिला उद्यमी प्रदर्शनी

महिलाको सहभागिता विषयमा बहस

समाज संवाददाता

हेटौंडा: मकवानपुर उद्योग वाणिज्य संघ महिला उद्यमी समितिले पर्यटन कृषि, लघुउद्यम पेशागत, विविध व्यावसायिक तथा सामाजिक क्षेत्रमा महिलाको सहभागिता विषयमा बहस कार्यक्रमको आयोजना गरेको छ। आइतबार हेटौंडा-२ स्थित पल्पसा सदनमा जारी महिला उद्यमी प्रदर्शनीमा बहस कार्यक्रम गरिएको हो।

कार्यक्रममा नेपाल सरकारका पूर्वउपसचिव महेश्वरी विष्ट, सामाजिक विकास अधिकृत चन्द्रा व्यञ्जनकार, अधिवक्ता शान्ति मोक्तान र बैकर अञ्जली श्रेष्ठले वक्ताको भूमिका निर्वाह गर्नुभएको थियो। बहसलाई प्रतिमा श्रेष्ठले सहजीकरण गर्नुभएको हो।

बहसमा पूर्वउपसचिव विष्टले करिब ३ दशकअघि महिलाले खुलेर बोल्न सक्ने अवस्था नभएको बताउनुभएको छ। ३ दशकअघिको तुलनामा नेपालमा धेरै कुराहरूमा परिवर्तन आए पनि अझै केही कुराहरूमा सुधार आउनुपर्ने बताउनुभयो। महिलाको अभिभावक भएर साथ सहयोगको काममा सबै लाग्नुपर्ने

बताउनुहुँदै उहाँले महिलालाई आफ्नो गुनासो पोख्नका लागि एउटा ठाउँको आवश्यक पर्ने धारणा राख्नुभयो।

राजनीतिक दलमा आवद्ध हुनेहरूलाई प्रविधिको बारेमा धेरै ज्ञान नहुने भएकाले महिला उद्यमशीलताको महत्त्वबारे बुझाउन आवश्यक रहेको उहाँको भनाइ छ। घरायसी कामको बन्धनमा परेको कारणले गर्दा पनि महिला उद्यमीहरूले पछि परेको बताउनुहुँदै घरायसी कामको बोझ कम भएमा महिलाले बाहिरी काम पनि राम्ररी गर्नसक्ने उहाँले प्रष्ट पार्नुभयो।

सामाजिक विकास अधिकृत व्यञ्जनकारले वागमती प्रदेशले महिला र बालबालिकालाई प्रोत्साहन गर्ने काम गरि रहेको बताउनुभयो। महिलालाई प्रोत्साहन गर्नका लागि २०७७ मा जारी कार्यविधिअनुसार प्रदेशबाट महिला उद्यमी छनोट गरेर उत्पादित सामग्रीहरूको रोजगारी दिएको बताउनुभयो। व्यवसायिक लगानीबाट गर्नसक्ने समस्याको मध्यनजर गरेर सबै पालिकाबाट महिलालाई उद्यमी बनाउन प्रस्ताव आह्वान गरेको उहाँले बताउनुभयो।

सकारात्मक हिसाबले उद्योग, व्यवसायमा सबै महिलालाई अवसर दिने गरेको उहाँले बताउनुभयो। प्रदेशस्तरीय ऐन कानून निर्माण गर्ने उद्देश्यले १ सय १९ स्थानीय तहका महिलालाई हरेक वर्ष आर्थिक सशक्तिकरणको समस्या समाधान गर्नुपर्ने कुरा मध्यनजर गरेर समिति बनाएर महिलालाई थप हौसला र टेवा पुऱ्याउन सबै स्थानीय तहलाई पत्राचार गरेर काम गरिरहेको उहाँले बताउनुभयो।

अधिवक्ता शान्ति मोक्तानले पीडित महिलाहरूले आफूले पाउनुपर्ने अधिकार प्राप्त भए पनि विभिन्न चुनौतीहरूको सामना गर्नुपरेको बताउनुभयो। सबै महिलाहरू आफ्नो अधिकार प्राप्त गर्नका लागि लड्नुपर्ने उहाँले बताउनुभयो।

पुरुषको तुलनामा महिलाको जीवनमा धेरै चुनौतीहरू आउने गरेको बताउनुहुँदै ३ वटै तहबाट कानून निर्माण गर्नका लागि कानूनको कुराहरूलाई प्रदेशमा ल्याउनुपर्ने धारणा राख्नुभयो। कानुनी कुराहरूबारेमा महिलालाई बुझाउन जरुरी रहेको उहाँले औल्याउनुभयो। कानुनी क्षेत्रमा महिलाको उपस्थिति कम भएका कारणले गर्दा पनि वकालत विषय छनोट गरेको भन्दै महिलाका लागि केही गर्नु भनेर कानून विषय रोजेको उहाँले बताउनुभयो।

वैकर श्रेष्ठले निजी क्षेत्रमा महिलाहरूले बढी मात्रामा काम गर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको बताउनुभयो। जिम्मेवारीको कुराहरूमा महिलाहरू बढी सक्रिय हुने उहाँले बताउनुभयो। पुरुष भन्दा पनि बढी महिलाहरू शिक्षामा पछाडि परेको उहाँको भनाइ छ। सरकारले महिलाहरूका लागि समानुपातिक कोटा छुट्याएको उहाँको भनाइ छ। महिला उद्यमशीलताको कार्यलाई अगाडि बढाउनका लागि सरकारले बजेट छुट्याएको उहाँले बताउनुभयो।

वैकर श्रेष्ठले निजी क्षेत्रमा महिलाहरूले बढी मात्रामा काम गर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको बताउनुभयो। जिम्मेवारीको कुराहरूमा महिलाहरू बढी सक्रिय हुने उहाँले बताउनुभयो। पुरुष भन्दा पनि बढी महिलाहरू शिक्षामा पछाडि परेको उहाँको भनाइ छ। सरकारले महिलाहरूका लागि समानुपातिक कोटा छुट्याएको उहाँको भनाइ छ। महिला उद्यमशीलताको कार्यलाई अगाडि बढाउनका लागि सरकारले बजेट छुट्याएको उहाँले बताउनुभयो।

पारालिम्पिकमा पलेसा

काठमाडौं: पारा तेक्वान्दो खेलाडी पलेसा गोवर्धनले छनोट चरण पार गर्दै पारालिम्पिकमा छनोट हुने नेपाली खेलाडीको कीर्तिमान बनाइन्। चीनको ताइपेइमा आइतबार भएको पेरिस पारालिम्पिक एसियाली छनोटमा स्वर्ण जित्दै पलेसाले पेरिसको टिकट काटेकी हुन्। छनोट अन्तर्गत के ४४ विधाको महिला ५७ केजी तौलमुनि पलेसाले स्वर्ण जित्दै उक्त ऐतिहासिक उपलब्धी हासिल गरेकी हुन्।

यसअघि नेपालबाट तेक्वान्दोमे संगीता वैद्य र दीपक विष्टले मात्र छनोट चरण पार गरेर ओलम्पिक खेलेका थिए। यसअघि पारालिम्पिकमा सन् २००४ मा नेपालकी निर्मला ज्ञवाली सहभागी भएकी थिइन्। तर उनको छनोट वाइल्ड कार्डमार्फत थियो। पेरिस पारालिम्पिकमा छनोट भएपछि पलेसाले नेपाल तेक्वान्दो संघ, नेपाल पारालिम्पिक कमिटी राष्ट्रिय खेलकूद परिषद् नेपाल र आफ्नो परिवार सबैलाई धन्यवाद दिइन्।

उनले पेरिसमा पनि स्वर्ण पदक ल्याउने लक्ष्यका साथ तयारी गर्ने बताएकी छन्। 'मेरो लागि यो कठिन थियो तर मैले राम्रो गरेँ देशको लागि गोल्ड ल्याएँ। पेरिसमा पनि यसरी नै गोल्ड ल्याउन सक्छु', उनले भनिन्। पलेसाका प्रशिक्षक कविराज नेगी लामाले पनि नेपाली पारा खेलकूदमा यो ऐतिहासिक क्षण रहेको बताए। पलेसाले देशकै इज्जत राख्ने काम गरेको लामाको भनाइ छ। एक महिनाअघि नेपालमा अभ्यास गरेकी पलेसा हाल चीनको सांघाइमा प्रशिक्षण गर्दै थिइन्।

पलेसाले सन् २०२० को टोकियो पारालिम्पिक वाइल्ड कार्ड मार्फत खेलेकी थिइन्। त्यसबेला उनले दुई बाउट जितेर इतिहास रचेकी थिइन्। लगातार दोस्रो पटक पारालिम्पिक पुने क्रममा पलेसाले यस पटक दुई विपक्षीलाई पराजित गर्दै स्वर्ण पदकसहित छनोट भएकी हुन्। पलेसाले के-४४ अन्तर्गत महिला ५७ केजीमुनि तौल समूहको सेमिफाइनलमा उज्वेकिस्तानकी खेलाडी करिमा मेलिकुजिएभालाई १५-२ को फरकले अन्तर ले पराजित गरिन्। उनले फाइनलमा इरानकी लेला मिर्जाईलाई ५-४ ले पराजित गरिन्। फाइनलमा सुरुवातमा २-२ को स्कोर भएपनि त्यसपछि पलेसाले अग्रता लिँदै अन्तिमसम्म कायम राखेकी थिइन्। स्रोत: अनलाइनखबर।

शुक्रबार र शनिबार जिल्लास्तरीय ब्याडमिन्टन

समाज संवाददाता

हेटौंडा: मकवानपुर जिल्ला ब्याडमिन्टन संघको आयोजनामा शुक्रबार र शनिबार प्रथम संस्करणको जिल्लास्तरीय खुला नकआउट ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता हुने भएको छ। आइतबार हेटौंडामा पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गर्दै संघका वरिष्ठ उपाध्यक्ष विजयसिंह ठकुरीले हेटौंडा-११, थानाभन्दाडको कभर्डहलमा हुन लागेको प्रतियोगिताको बारेमा जानकारी गराउनुभएको हो।

प्रतियोगितामा जिल्लाभित्रका स्थायी वासिन्दा र व्यापार व्यवसायमा आवद्ध भएका खेलाडीहरू सहभागी हुन पाउने उपाध्यक्ष ठकुरीले बताउनुभयो। प्रतियोगितामा ४५ वर्ष उमेर समूह र खुला उमेर समूहका खेलाडीहरूको सहभागिता रहने उहाँले बताउनुभयो। खुलातर्फ करिब ६० जना र ४५ वर्ष उमेर समूहको भेटान्सतर्फ २० वटा टिम सहभागी हुने अनुमान रहेको उहाँले बताउनुभयो।

थाहा नगरपालिका, कैलाश गाउँपालिका, वागमती गाउँपालिका, राक्सिराङ गाउँपालिका, इन्द्रसरोवर गाउँपालिकाबाट आउने टिमहरूका लागि प्रतियोगिता अवधिभर नि:शुल्क खाने र

बस्ने व्यवस्था गरिएको उहाँले बताउनुभयो। प्रतियोगिताको टिमदर्ता शुल्क १ हजार रुपैयाँ तोकिएको छ। ब्याडमिन्टन खेलको विकास गर्न, जिल्लाबाट नयाँ खेलाडीहरू उत्पादन गर्न, रेफ्री उत्पादन गर्न, हलहरू व्यवस्थापन गर्नका लागि प्रतियोगिता आयोजना गर्न लागेको हो।

भेटान्सतर्फको उपाधि विजेता टिमले २० हजार रुपैयाँ र उपविजेता टिमले १५ हजार रुपैयाँसहित शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नेछन् भने खुलातर्फको उपाधि विजेता टिमले ३० हजार रुपैयाँ र उपविजेता टिमले २० हजार रुपैयाँसहित शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नेछन्। प्रतियोगिताको २ जना उत्कृष्ट खेलाडीहरूलाई ५-५ हजार रुपैयाँ नगद राशिसहित पुरस्कृत गरिनेछ।

यस्तै, प्रतियोगितामा सहभागी २० वर्षभन्दा कम उमेर समूहका खेलाडीलाई वर्ष २०८० को उदीयमान खेलाडीको पुरस्कार प्रदान गरिने जनाइएको छ। प्रतियोगिता आयोजनाका लागि करिब ९ लाख रुपैयाँ खर्च हुने अनुमान गरिएको छ। प्रतियोगिताका लागि हेटौंडा उपमहानगर पालिका र हेटौंडाका ११ वटा वडाहरूबाट सहयोग प्राप्त हुने जनाइएको छ।

बचतकर्ताको २ करोड रकम लिएर सञ्चालक फरार

समाज संवाददाता

हेटौंडा: हेटौंडा उपमहानगरपालिका-२, मानसचोकमा रहेको साहारा किस्ताबन्दी कार्यक्रमका सञ्चालक बचतकर्ताको रकम हिनामिना गरेर फरार भएका छन। २०५८ सालबाट सञ्चालनमा रहेको उक्त संस्थाका सञ्चालक हेटौंडा-८, ओमनगरका सरोज थापा सम्पर्कविहीन भएका हुन्।

भण्डै ५ सय ५० जना सदस्य रहेको संस्थामा २ करोडको कारोबार रहेको संस्थामा कार्यरत कर्मचारीहरूले जानकारी दिएका हुन्। संस्थाका सञ्चालक थापाले गत बुधवारबाट संस्था बन्द गरेर सम्पर्कमा नरहेको कर्मचारीहरूले जानकारी दिएका छन्।

हेटौंडा र भीमफेदीमा कारोबार गर्दै

आएको उक्त संस्थामा ४ जना कर्मचारीहरू रहेका छन्। संस्थामा केवल थापा, गंगा अधिकारी, अर्जिता महतलगायत कर्मचारीले भीमफेदी र हेटौंडा बजार क्षेत्रमा संस्थाको तर्फबाट रकम संकलन गर्दै आएका हुन्।

धेरै दिनसम्म कार्यालय नखुलेपछि संस्थाका कर्मचारीहरूले सम्पर्क गर्न खोज्दा संस्थाका सञ्चालक सरोज थापा र उनको श्रीमती विना पौडेल सम्पर्कमा नआएको बताएका छन्। सञ्चालक सम्पर्कमा नआएपछि बचतकर्ताको दबावपश्चात् कर्मचारीहरूले गत फागुन २९ गते जिल्ला प्रशासन कार्यालय मकवानपुर र जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरमा निवेदन दिएकोसमेत कर्मचारीले जानकारी दिएका छन्।

फल्याट भाडामा चाहियो तु सम्पर्क गर्नुहोस्।

हेटौंडा-५ पुष्पलालपार्क नजिकै सुविधा सम्पन्न फल्याट (गाडी पार्किङसहित ३ वटा बेडरुम, एउटा बैठक कोठा, अट्याच बाथरुम) खाली रहेकोले आवश्यक न्यक्तिले तु सम्पर्क गर्नुहोला।

सम्पर्क नं.
९८४५४८८३४४

हेटौंडा रिफरेन्स ल्याबरोटरी

ELISA, CLIA तथा फुल्लि अटोमेटेड मेसिनद्वारा रगतको

स्पेसल जाँचहरू गरिन्छ।

Papcytology
-थाइराईड
-क्यान्सर
-रक्तअल्पता
-वाथरोग
-बाम्रोपान
-भाइरस सम्बन्धी सम्पूर्ण परीक्षण गरिन्छ।

सुल्ले समय: विहान ७:०० बजेदेखि बेलुका ७:०० बजेसम्म

सञ्चालनको छोटो अवधिमा हाम्रो सेवालाई विश्वास गर्दै सेवा गर्ने अवसर दिनुहुने सम्पूर्ण सेवाग्राहीप्रति आभारसहित अब प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिबार सुगर जाँच निशुल्क र चौथो शनिबार थाइराइड जाँचमा ५० प्रतिशत छुट हुने सहर्ष जानकारी गराउँदैछौं।

थप जानकारीको लागि HRL

हेटौंडा रिफरेन्स ल्याबरोटरी

हेटौंडा-१, भिन्तुनाथ सम्पर्क फोन नं.: ०५७-५२०४५७

सिद्धार्थ माविको प्रधानाध्यापकमा कर्ण

नवनियुक्त प्रधानाध्यापक परमानन्द सरोज कर्ण।

समाज संवाददाता

हेटौंडा: हेटौंडा-२ स्थित सिद्धार्थ माविको प्रधानाध्यापकमा परमानन्द सरोज कर्ण नियुक्त हुनुभएको छ। आइतबार विहान बसेको विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठकले कर्णलाई प्रधानाध्यापक नियुक्त गर्ने निर्णय गरेको हो। बैठकमा वडा प्रतिनिधिको रुपमा वडाअध्यक्ष विष्णुगोपाल महर्जनको पनि उपस्थिति रहेको थियो।

मावि द्वितीय श्रेणीको ज्येष्ठ शिक्षकको रुपमा रहनुभएका कर्णलाई प्रधानाध्यापक नियुक्त गरिएको विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष बलराम घिमिरेले जानकारी दिनुभयो। अंग्रेजी विषयको मावि तहको शिक्षकको रुपमा ३० वर्षदेखि कार्यरत कर्ण २५ वर्षदेखि सिद्धार्थ माविको अध्यापन गर्दै आउनुभएको छ। यसअघिका प्रधानाध्यापक मोहन प्रसाद शर्माले अनिवार्य अवकाश पाउनुभएको थियो।

कर्णले २०५३ सालमा धानुषा जिल्लाको जनकपुरस्थित वीपी कोइराला क्याम्पसबाट स्नातक तह उत्तीर्ण गर्नुभएको थियो भने २०६३ सालमा हेटौंडा स्कूल अफ म्यानेजमेन्टबाट स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण गर्नुभएको छ। नवनियुक्त प्रधानाध्यापक कर्णले विद्यालयलाई बालमैत्री घोषणा गर्ने, नगरपालिका अगाडिकै विद्यालयलाई नमूनाको रुपमा विकास गर्ने, काठमाडौं महानगरका प्रमुखले सञ्चालन गर्नुभएको वुक फ्रि फ्राइडे कार्यक्रम लागु गर्ने योजना रहेको बताउनुभयो।

सबै शिक्षक, कर्मचारी साथीहरूसँग सल्लाह गरेर योजना बनाएर काम गर्ने उहाँको भनाइ छ। २ नम्बर वडाकै एक मात्र सरकारी विद्यालयको रुपमा रहेको सिद्धार्थ माविका कक्षा १२ सम्म पठनपाठन हुन्छ। सिद्धार्थ माविका २ हजार २३ जना विद्यार्थी अध्ययनरत छन्।

डिमिजन वन कार्यालय, मकवानपुरको अनुरोध।

वनमा आगो लगाउनेलाई वन ऐन- नियम अनुसार ३ वर्ष कैद वा ६० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनसक्दछ, त्यसैले वनमा आगो लगाउने वा आगो लागि हुन सक्ने कार्य नगर्न नगराउनु हुन सम्पूर्णमा अनुरोध गरिन्छ। डहँलो लागेको देखिएमा सबै समुदाय मिली तत्कालै डहँलो निभाऔं। डहँलो नियन्त्रणमा आउन नसके वन समूह,नजिकको वन कार्यालय वा सुरक्षा निकायमा तुरुन्तै खबर गरौं।

डिमिजन वन कार्यालय, मकवानपुर

HAADI BIRYANI

RS. 399

MANY MORE FOODS TO KILL YOUR HUNGER

Hetauda-4, School Road | buddha bar & restaurant | For Delivery 9802923576